

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЙ

Матузка В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Жулавська О. О.

Особливою проблемою для перекладача є пошук перекладацьких рішень, коли відповідник слова, що перекладається, відсутній у мові перекладача.

Під час перекладацьких трансформацій потрібно приділяти велику увагу контекстуальному перекладу, а також пам'ятати про те, що реалія може бути використана як стилістичний засіб. Головною відмінністю відтворення реалій в іншій мові – є ґрунтовні знання перекладача. Займаючись перекладом тексту іноземної мови, необхідно використовувати ресурси рідної мови та уявляти, яку назву мали б ті чи інші явища, якщо б вони існували в житті народу перекладача.

Реалії, які вживаються в різних контекстах, мають різні значення, а стилістика реалій – широко варіюється. Реалії можуть мати не лише пряме, а й кілька переносних значень.

Використовуючи в тексті нову реалію, для незнайомих читачів, перекладач має вказати на неї наголосом, тому що лексична схожість слів для читача передбачає і його фонетичні спорідненості.

Як відомо, транслітерація використовувалася перекладачами аж до кінця XIX століття, але як виявилось, англійські назви вимовлялися зовсім по-іншому, ніж в рідній мові, а самі англійці не могли розпізнати навіть імен письменників.

Перед науковцями постає питання про вибір між транскрипцією і перекладом, який залежить від мови, якою перекладають, від її граматичних і словотвірних відмінностей, від мовної культури і традиційного для неї сприйняття чи несприйняття реалій.

До суспільно-політичних реалій відносять реалії, що називають адміністративно-територіальний устрій, населені пункти, політичні організації, органи влади, політичні та соціальні рухи, політичних діячів, звання, ступені, титули. Існує багато способів перекладу суспільно-політичних реалій: транслітерація, транскрипція, переклад, калькування, уподібнення, дескриптивний перифраз, перейменування (вилучення певної інформації, втрачається культурологічна цінність реалій).

Переклад реалій – різносторонній процес. Перекладаючи реалії професіонал повинен мати знання про певні історичні відомості, орієнтуватися в культурі, традиціях, звичаях, менталітеті, та мати знання про те, який спосіб життя має той чи інший народ, у мові якого існує певна реалія. Переклад реалій – дуже цікава лінгвістична тема,

тому, що розвиток цього лексико-семантичного класу слів відбувається дуже швидко ніж інші, і він відображає в собі різні новітні зміни соціуму.

Матузка, В. Специфіка перекладу суспільно-політичних реалій [Текст] / В. Матузка ; наук. кер. О.О. Жулавська // Перекладацькі інновації : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 12-13 березня 2015 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 79-80.